

**UCHWAŁA NR LXV/358/22
RADY GMINY W BĘDZINIE**

z dnia 12 października 2022 r.

**w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Będzinie**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559; poz. 583, poz. 1005, poz. 1079), art. 223 § 1, art. 227, art. 229 pkt 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2000) oraz przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg wniosków (Dz. z 2002 r. Nr 5 poz. 46), **Rada Gminy w Będzinie uchwala, co następuje:**

§ 1. Po rozpatrzeniu skargi Pani D. S., Pani A. B., Pani M. N., Pani M. S., Pani J. C. oraz Pana R. T. na działalność Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Będzinie, wniesioną w dniu 12.08.2022 r. Rada Gminy w Będzinie:

1. uznaje, że w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Będzinie doszło do nieprawidłowości w kierowaniu tą jednostką polegających na:

- a) inicjowaniu przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Będzinie kontaktów z pracownikami poza ich godzinami pracy - co zakłócało wymiar odpoczynku pracowników wynikający z obowiązujących przepisów prawa pracy;
- b) poruszaniu przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Będzinie w relacjach zawodowych z pracownikami zagadnień z życia prywatnego pracowników oraz dokonywaniu ocen tych zagadnień;
- c) dokonywaniu przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Będzinie ocen określonych pracowników jednostki w obecności innych pracowników;
- d) angażowaniu przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Będzinie osób niezatrudnionych w jednostce do załatwiania spraw pracowniczych
- e) powoływaniu się przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Będzinie na osobę Wójta Gminy Będzino w relacjach zawodowych z pracownikami tej jednostki
 - i w tym zakresie uznaje skargę za uzasadnioną;

2. uznaje się za niewłaściwą do uznania, że w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Będzinie miał miejsce mobbing wobec pracowników tej jednostki

- i w tym zakresie przekazuje sprawę do rozpoznania organowi ścigania - Prokuratorowi Prokuratury Rejonowej w Koszalinie.

§ 2. Zobowiązuje się Przewodniczącego Rady Gminy w Będzinie do powiadomienia skarżących o sposobie załatwienia skargi, poprzez przesłanie skarżącym odpisu niniejszej uchwały.

§ 3. Wykonanie niniejszej uchwały powierza się Przewodniczącemu Rady Gminy w Będzinie.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Będzino.

Przewodniczący Rady Gminy
w Będzinie

Andrzej Nożykowski

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 229 pkt 3 kpa w związku z art. 229 pkt 2 kpa, do rozpatrzenia skargi dotyczącej zadań lub działalności wójta (burmistrza lub prezydenta miasta) i kierowników gminnych jednostek organizacyjnych, z wyjątkiem spraw należących do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej organem właściwym jest rada gminy.

W dniu 12 sierpnia 2022 r. do biura Rady Gminy w Będzinie wpłynęła skarga Pani D. S., Pani A. B., Pani M. N., Pani M. S., Pani J. C. oraz Pana R. T. na działalność Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Będzinie. W treści skargi wskazano na stosowanie wobec skarżących mobbingu polegającego na działaniach uniemożliwiających swobodne wypowiedzanie się, jak np. przerywanie, czy zastraszanie, takich jak w szczególności:

- w dniu 1 kwietnia 2022 roku Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Będzinie nakłaniał pracownika do wycofania zeznań w postępowaniu sądowym i groził pracownikowi osobą Wójta Gminy Będzino;

- Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Będzinie straszył pracowników osobą Wójta Gminy Będzino i powoływał się na znajomość z nim;

- w pierwszym dniu zwolnienia lekarskiego pracownika jednostki Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Będzinie deklarował wobec innego pracownika, że ten pierwszy zostanie zwolniony ze względu na częste zwolnienia lekarskie;

- Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Będzinie zakazał pracownikom jednostki udzielania informacji kontrolerom Państwowej Inspekcji Pracy;

- Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Będzinie często podnosił głos na pracowników, używał względem nich wulgarnych słów, zachowywał się agresywnie i stosował przemoc werbalną i psychiczną, również w obecności klientów jednostki;

- Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Będzinie notorycznie podważał zwolnienia lekarskie pracowników jednostki;

- Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Będzinie doprowadził do zwolnień lekarskich pracowników jednostki na tle psychiatrycznym, co wcześniej nie miało miejsca oraz odejścia części z nich z pracy.

Rada Gminy w Będzinie zleciła zbadanie przedmiotu skargi Komisji Skarg, Wniosków i Petycji. W dniu 7 września 2022 roku poinformowano skarżących o niemożności rozpatrzenia skargi w ustawowym terminie oraz wskazano nowy termin rozpoznania skargi - 12 października 2022 roku.

W celu rozstrzygnięcia skargi Komisja Skarg, Wniosków i Petycji Rady Gminy w Będzinie zapoznała się ze zgromadzonym materiałem dowodowym, tj. treścią pisma skarżących oraz stanowiskiem w sprawie wskazanym na piśmie przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Będzinie. Komisja dokonała również wysłuchania stron, tj. skarżących oraz Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Będzinie. By zapewnić transparentność pracy Komisji, do prac Komisji bez prawa głosu zaproszono radcę prawnego Urzędu Gminy Będzino oraz audytora wewnętrznego.

Po wysłuchaniu stron, mając na uwadze zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, Komisja Skarg, Wniosków i Petycji Rady Gminy w Będzinie uznała jednogłośnie, co następuje.

W pierwszej kolejności Rada Gminy w Będzinie uznała, że ramy postępowania skargowego nie pozwalają jej na ustalenie, czy w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Będzinie doszło do mobbingu Kierownika tej jednostki wobec skarżących. Jeśli przedmiotem skargi jest sprawa, która zgodnie z prawem jest załatwiana w formach procesowych pełnych, a więc w postępowaniu administracyjnym lub postępowaniu sądowym (cywilnym lub karnym), to załatwiana jest ona w tych postępowaniach z udziałem stron: nie może w tych przypadkach dojść do wydania rozstrzygnięcia w ramach postępowania skargowego. Rada Gminy w Będzinie nie dysponuje prawnymi narzędziami pozwalającymi na gromadzenie materiału dowodowego, z którego treści wynikać będzie stwierdzenie mobbingu w jednostce publicznej, rozumianego jako działania lub zachowania dotyczące pracownika lub skierowane przeciwko pracownikowi, polegające na uporczywym i długotrwałym nękananiu lub zastraszaniu pracownika, wywołujące u niego zaniżoną ocenę przydatności zawodowej,

powodujące lub mające na celu poniżenie lub ośmieszenie pracownika, izolowanie go lub wyeliminowanie z zespołu współpracowników. Narzędzia takie posiadają sądy lub organy ścigania: w braku zainicjowania przez skarżących postępowania sądowego przeciwko pracodawcy, Rada Gminy w Będzinie uznała za stosowne przekazanie sprawy do organu ścigania w celu weryfikacji prawdziwości twierdzeń skarżących w zakresie zaistnienia mobbingu w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Będzinie.

Powyższe nie oznacza jednak, że Rada Gminy w Będzinie nie jest władna ocenić, czy jednostce organizacyjnej Gminy Będzino doszło do należytych zachowań i działań osoby kierującej jednostką w stosunku do pracowników: przeciwnie, Rada Gminy w Będzinie stoi na stanowisku, że w ramach złożonej skargi oraz zebranego w sprawie materiału dowodowego ocena taka jest jak najbardziej uzasadniona.

Rada Gminy w Będzinie uznała, że doszło do nieprawidłowości w kierowaniu Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Będzinie. Nieprawidłowości te wynikają z zebranego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności zeznań skarżących, które uznano za rzetelne i wiarygodne. Wbrew zarzutom sformułowanym przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Będzinie, jakoby doszło do zmowy pracowników przeciwko niemu (abstrahując od tego, czemu taka zмова miałyby służyć oraz tego, która ze stron stosunku pracy dysponuje bardziej miarodajnymi instrumentami w kreowaniu rzeczywistości), Rada uznała, że w funkcjonowaniu jednostki doszło do nieprawidłowości w kierowaniu tą jednostką polegających na:

a) inicjowaniu przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Będzinie kontaktów z pracownikami poza ich godzinami pracy - co zakłócało wymiar odpoczynku pracowników wynikający z obowiązujących przepisów prawa pracy;

b) poruszaniu przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Będzinie w relacjach zawodowych z pracownikami zagadnień z życia prywatnego pracowników oraz dokonywaniu ocen tych zagadnień;

c) dokonywaniu przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Będzinie ocen określonych pracowników jednostki w obecności innych pracowników;

d) angażowaniu przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Będzinie osób niezatrudnionych w jednostce do załatwiania spraw pracowniczych

e) powoływaniu się przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Będzinie na osobę Wójta Gminy Będzino w relacjach zawodowych z pracownikami tej jednostki.

Za wskazane wyżej nieprawidłowości pełną odpowiedzialność ponosi Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Będzinie. Na Kierowniku spoczywa pełna odpowiedzialność za należyte oraz zgodne z prawem funkcjonowanie jednostki - zarówno w sferze organizacyjnej, jak i pracowniczej. Kierownik jednostki odpowiada za stworzenie zgranego i dobrze przygotowanego merytorycznie zespołu pracowniczego, przy pomocy którego jednostka będzie w stanie należycie wykonywać powierzone jej zadania. Rolą Kierownika jest stworzenie dobrej, wolnej od lęku atmosfery w pracy oraz zagwarantowanie wszystkim pracownikom poszanowania przysługujących im praw - jako strony słabszej w stosunku pracy.

Z zeznań skarżących, do których doszło w toku postępowania skargowego, mających charakter spójny, nacechowanych dużym ładunkiem emocji wpływa obraz pełnej kontroli nad pracownikami sprawowanej przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Będzinie, przy czym Rada oceniła skalę tej kontroli jako wykraczającą poza ramy stosunku pracy. Nie można zaakceptować w kierowaniu jednostką publiczną inicjowania przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Będzinie kontaktów zawodowych z pracownikami poza ich godzinami pracy - w drodze kontaktów telefonicznych oraz wiadomości w komunikatorach internetowych: pracownicy mają bowiem prawo do niezakłóconego wypoczynku poza godzinami świadczenia pracy. Nie można zaakceptować w kierowaniu jednostką publiczną angażowania w sprawy pracownicze osób niezatrudnionych w jednostce - np. informatyka, który związany jest z jednostką umową zlecenia. Nie można zaakceptować w kierowaniu jednostką publiczną poruszania przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Będzinie w relacjach zawodowych kwestii z życia prywatnego pracowników oraz wykorzystywania ich w relacjach z pracownikami, których te kwestie nie dotyczą. Za rażąco nieprawidłowe uznano wszelkie próby powoływania się na osobę Wójta Gminy Będzino (w jakimkolwiek celu) podejmowane przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Będzinie: budują one obraz braku samodzielności w kierowaniu jednostką oraz braku wiedzy o zakresie uprawnień wójta w odniesieniu do funkcjonowania gminnych jednostek organizacyjnych.

Wskazane wyżej okoliczności są na tyle nieprawidłowe, że dotyczą kierowania podmiotem wchodzącym w skład tzw. sektora publicznego: podmiotu, który w ocenie Rady Gminy w Będzinie powinien stanowić wzór prawidłowego funkcjonowania, zapewniającego pełną ochronę praw pracowniczych. Z tych względów postanowiono o częściowym uwzględnieniu skargi - we wskazanym zakresie oraz przekazaniu jej do rozpoznania właściwemu organowi ścigania w części dotyczącej ewentualnego uznania okoliczności wskazanych w skardze za mobbing w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Będzinie.